

Prof. habil. dr. VLADAS STAUSKAS

(1932 – 2014)

Mokslininkas, pedagogas, kraštovaizdžio
architektas, urbanistas

Kauno politechnikumo Architektūros
specialybės absolventas
(studijas baigė 1951 m.)

Vladas Stauskas gimė 1932-ųjų gruodžio 21 d. Kaune, savivaldybės tarnautojo šeimoje. Iki 1945-ųjų gyveno Dusetų miestelyje (Zarasų r.). 1940 m. pradėjo lankyti Dusetų progimnaziją. Karui baigiantis, tėvai, siekdami išvengti represijų, (buvo aktyvūs Šaulių sąjungos vietos vadovybės nariai) nutarė trauktis į Vakarus. Tačiau 1945 m. Raudonajai armijai apsupus pabėgėlius jau už Gdansko, teko grįžti į Kauną. V. Stausko tėvą KGB galiausiai vis tiek surado ir įkalino 10 metų Šiaurės Uralo lageriuose.

V. Stauskas mokėsi „Komjaunimo“ gimnazijoje (dabar „Aušros“) ir nuo 14 metų dirbo braižytoju architektūrinėse dirbtuvėse, kad padėtų išlaikyti 4 asmenų šeimą. **1951 metais V. Stauskas su pagyrimu baigė Kauno politechnikumą, įgydamas techniko architekto kvalifikaciją.** Vėliau taip pat su pagyrimu baigė Kauno politechnikos institutą (dabar KTU), gavo aukšto mokslo architekto diplomą.

1957 - 1960 m. V. Stauskas dirbo architektu Kauno „Miestprojekte“. 1961-aisiais pradėjo dirbti moksliniu bendradarbiu Lietuvos Statybos ir architektūros mokslinio tyrimo institute (LSAMTI). 1967 m. apgynė architektūros mokslų daktaro disertaciją tema „Pajūrio atostogų poilsio rajonų urbanistinis organizavimas (Pabaltijo sąlygomis)“. Įkūrus institute naują mokslo tyrimo padalinį - Rekreacinės ir landšafto architektūros sektorių, V. Stauskas išrinktas jo vadovu. 1985-aisiais jis apgynė architektūros habilituoto daktaro (buv. mokslų daktaro) disertaciją tema: „Rekreacinės aplinkos formavimo urbanistiniai principai (Pabaltijo sąlygomis)“. 1987 m. V. Stauskui suteiktas profesoriaus vardas.

Prasidėjus nacionaliniam Sąjūdžiui, V. Stauskas dalyvavo Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) atkūrimo Kaune procese. Buvo išrinktas VDU Atkūrimo tarybos nariu, Atkuriamojo Senato nariu (1989 - 1996). VDU Senato nariu buvo renkamas iki 2005 m. Atkurtame universitete prof. V. Stauskas dirbo nuo pat pirmojo semestro. Dvi kadencijas ėjo Menų fakulteto dekanu pareigas. Lygiagrečiai dėstė Oslo, Trondheimo (Norvegija), Drezdeno, Noibrandenburgo (Vokietija), Linčopingo ir Alnarpo (Švedija), Graco (Austrija), Tel Avivo (Izraelis) ir Tamperės (Suomija) universitetuose. Fragmentiškai - Vilniaus dailės akademijos Kauno dailės institute, Kauno politechnikos institute (KTU), Vilniaus Gedimino technikos ir Klaipėdos universitetuose. V. Stauskas yra 9 apgintų mokslo daktaro disertacijų vadovas (3 šalyse).

Jis skaitė pranešimus 19 - oje Pasaulinių architektūrinės krypties kongresų, paskelbė apie 200 publikacijų 5 kalbomis.

V. Stauskas yra suprojektavęs 17 pastatų, iš kurių 12 yra pastatyti. Tarp žinomiausių jo darbų – Vienybės aikštės Kaune architektūros ansamblio projektas, „Pramprojekto“ rūmai Kaune (1972 m., kartu su A. Sprindžiu), gyvenamasis kvartalas Nidoje, Kopų gatvėje (1974 m., kartu su V. Raginiu), poilsio sodyba „Kregždutė“ prie Palangos (1976 m.), etnografinio žvejo namo rekonstrukcija Neringoje (1972 m.), poilsio namai „Vėjopatis“ Pervalkoje (1982 m., kartu su P. Gecevičiumi). Buvo

aktyvus Architektų sąjungos narys, renkamas į LAS valdybą. 1995-aisiais tapo įkurtos Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjungos (LKAS) valdybos pirmininku, šias pareigas ėjo dvi kadencijas.

Dar iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo architekto V. Stausko projektai bei kiti darbai buvo įvertinti LTSR valstybinėmis premijomis. 1995 metais jam skirtas V. Adamkaus specialus diplomą - už Kuršių nerijos nacionalinio parko planavimo projektą, 2003-aisiais - ordinas „Už nuopelnus Lietuvai“ su Riterio kryžiumi, vėliau - Garbės žymuo „Už nuopelnus Lietuvos kraštovaizdžio architektūrai“ (LKAS) bei Kauno miesto kultūros ir meno premija. 2010 -aisiais prof. V. Stauskas apdovanotas Kauno miesto

savivaldybės įsteigtu Santakos garbės ženklu, 2013 m. ilgus V. Stausko kūrybos ir visuomeninių darbų kelią vainikavo Lietuvos Vyriausybės kultūros ir meno premija.

Kauno technikos kolegijos bendruomenė didžiuojasi absolventu prof. habil. dr. Vladu Stausku, visą savo gyvenimą skyrusiam Lietuvos gražinimui ir garsinimui.

Iš Kauno technikos kolegijos muziejaus archyvų